

Domovská stránka>Podanie na súd>Kde a ako>Zákony ktorej krajiny platia?

Prebiehajúce postupy a konania v oblasti civilnej justície, ktoré sa začali v prechodnom období, budú podľa práva EÚ ďalej prebiehať. Na portáli elektronickej justície budú na základe vzájomnej dohody so Spojeným kráľovstvom príslušné informácie týkajúce sa Spojeného kráľovstva uverejnené do konca roku 2024.

Zákony ktorej krajiny platia?

Severné Írsko

1 Pramene platných noriem

1.1 Vnútroštátne normy

Kolízne normy v Severnom Írsku týkajúce sa rozhodného práva vychádzajú predovšetkým z priamo uplatniteľných nariadení EÚ. V súvislosti s občianskoprávnymi a obchodnými vecami ide o:

- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I) a
- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 z 11. júla 2007 o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky (Rím II).

Zákon o zmluvách (rozhodné právo) z roku 1990, na základe ktorého sa vykonal Rímsky dohovor z roku 1980, je naďalej relevantný v súvislosti so zmluvami, ktoré sa uzatvorili pred 17. decembrom 2009 (na zmluvy uzatvorené v tomto dátume alebo po tomto dátume sa uplatňuje nariadenie Rím I). Zákon o medzinárodnom práve súkromnom (rôzne ustanovenia) z roku 1995 je relevantný iba v súvislosti so situáciami, na ktoré sa nevzťahuje nariadenie Rím II (toto nariadenie sa uplatňuje na prípady, v ktorých vznikla škoda po 11. januári 2009).

Pravidlá tradičného zvykového práva sú naďalej uplatniteľné na delikt ohovárania a v súvislosti s dedením a majetkovým právom.

V otázke rodinných vecí je vo všeobecnosti prameňom pravidiel na určenie rozhodného práva zvykové právo, až na niekoľko výnimiek. Severoírske právo sa vo všeobecnosti uplatňuje na rodinné veci, pričom podlieha obmedzeným výnimkám v zvykovom práve (napr. v súvislosti s neplatnosťou manželstva) alebo v zákone [napr. v súvislosti so zákonom o vyživovacej povinnosti (nástroje na výkon exekučných titulov) z roku 1920 a so zákonom o vyživovacej povinnosti (recipročný výkon exekučných titulov) z roku 1972]. V otázke rodičovských práv a povinností a ochrany dieťaťa, na ktoré sa vzťahuje nariadenie (EÚ) č. 2201/2003 a Haagsky dohovor z 19. októbra 1996, sa v nariadeniach o rodičovských právach a povinnostiach a opatreniach na ochranu detí [medzinárodné záväzky (Anglicko a Wales a Severné Írsko)] z roku 2010 a v článku 15 Dohovoru z roku 1996 uvádzajú pravidlá na určenie rozhodného práva, t. j. že sa uplatňuje právo Severného Írska, s prihliadnutím na obmedzené výnimky.

1.2 Mnohostranné medzinárodné dohovory

Haagsky dohovor o kolíznych normách týkajúcich sa formy ustanovení závetov z roku 1961

- Rímsky dohovor z roku 1980 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (ako bolo uvedené, na zmluvy uzavreté 17. decembra 2009 alebo po tomto dátume sa uplatňuje nariadenie Rím I)
- Haagsky dohovor z roku 1985 o rozhodnom práve pre inštitút trustu a o jeho uznávaní

1.3 Hlavné dvojstranné dohovory

Nie sú nám známe žiadne dvojstranné dohovory obsahujúce ustanovenia o voľbe rozhodného práva, ktorých zmluvnou stranou je Spojené kráľovstvo. Je potrebné poznamenať, že hoci dohovory uvedené v bode 1.2. umožňujú štátu uplatňovať iný režim voľby rozhodného práva na svoje vlastné „územné celky“, Spojené kráľovstvo sa rozhodlo tak neurobiť. Preto sa dohovory uvedené v bode 1.2. uplatňujú na kolízie právnych poriadkov medzi jednotlivými jurisdikciami Spojeného kráľovstva, ako aj na medzinárodné kolízie právnych poriadkov, pričom Severné Írsko sa vo vzťahu k Anglicku, Walesu a Škótsku považuje za cudziu jurisdikciu.

2 Uplatňovanie kolíznych noriem

2.1 Povinnosť sudcu uplatniť kolízne normy z vlastnej iniciatívy

Vo všeobecnosti sa kolízne normy uplatňujú len vtedy, keď o to požiada aspoň jedna zo strán. Ak o to nepožiada alebo ak neexistujú dostatočné dôkazy o obsahu cudzieho práva, sudca v danom prípade vo všeobecnosti uplatní severoírske právo. Toto pravidlo sa týka dôkazov a konania, a preto naň nemajú vplyv nariadenia EÚ.

2.2 Spätný odkaz

V nariadeniach EÚ sa vylučuje uplatňovanie princípu spätného odkazu v prípadoch, ktoré sa riadia kolíznymi normami EÚ, čo bol taktiež prevládajúci názor v zmysle zákona o medzinárodnom práve súkromnom (rôzne ustanovenia) z roku 1995 a zákona o zmluvách (rozhodné právo) z roku 1990. Takže ak severoírska kolízna norma v prípade deliktu nedbanlivosti poukazuje na francúzske právo, uplatní sa francúzske vnútroštátne právo, a to aj keby francúzsky súd uplatnil právo inej krajiny. Jedným zo zdôvodnení odmietnutia spätného odkazu v týchto oblastiach je to, že v prípade uplatnenie spätného odkazu by mohlo dôjsť k narušeniu zložitých pravidiel stanovených v zákonom.

Úloha spätného odkazu v ostatných oblastiach práva je v súčasnosti do istej miery obmedzená a v niektorých prípadoch nie úplne jasná. Možno konštatovať, že spätný odkaz sa uplatní v prípade pozemku nachádzajúceho sa v zahraničí, na ktorý sa podľa severoírskeho práva uplatňuje *lex situs*. V takýchto prípadoch sa z pragmatických dôvodov uplatňuje to právo súdu, v ktorého jurisdikcii sa majetok nachádza, a to aby sa zvýšila šanca, že akékoľvek severoírske rozhodnutie týkajúce sa majetku bude účinné. Výsledkom rozhodnutí všeobecného súdu, pokiaľ ide o hmotný huteľný majetok nachádzajúci sa v zahraničí, je skutočnosť, že odkaz na *lex situs* nebude obsahovať spätný odkaz. Treba však poznamenať, že v mnohých prípadoch je dokazovanie obsahu cudzích kolíznych noriem nákladné a strany sa často dohodnú, že nebudú požadovať ich uplatňovanie (pozri bod 2.1).

2.3 Zmena kolízneho kritéria

Táto otázka sa rieši tak, že sa v prípade každej kolíznej normy stanoví príslušný čas, ku ktorému je kolízne kritérium určené. Napríklad v prípade prevodu huteľného majetku sa uplatňuje príslušné rozhodné právo, ktoré platí na mieste, kde sa nachádza daný huteľný majetok v čase prevodu.

2.4 Výnimky z obvyklého použitia kolíznych noriem

Podľa tradičného zvykového práva môžu súdy v Severnom Írsku odmietnuť uplatňovať právo krajiny alebo územia, ktoré je v rozpore s verejnou politikou. Obsah verejného poriadku ovplyvňujú medzinárodné záväzky Spojeného kráľovstva, predovšetkým Európsky dohovor o ľudských právach.

Okrem toho sa v nariadeniach Rím I a Rím II v súčasnosti stanovuje uplatňovanie imperatívnych noriem konajúceho súdu *nezávisle od práva, ktoré sa inak uplatňuje na zmluvu*. Takéto normy možno spravidla nájsť v oblasti spotrebiteľov a práce alebo v právnych predpisoch, ktorými sa dopĺňa medzinárodný dohovor.

2.5 Zistenie obsahu cudzieho práva

Obsah cudzieho práva krajiny alebo územia mimo Severného Írska sa zisťuje, ako keby bol skutkovým stavom. Je však na sudcovi, aby určil účinok dôkazu predloženého v súvislosti s týmto právom.

V konaniach pred súdom v Severnom Írsku je každá osoba, ktorá je náležite kvalifikovaná na základe svojich znalostí alebo skúseností, spôsobilá na to, aby podala znaleckú výpoveď v súvislosti s právom akejkoľvek krajiny alebo územia mimo Severného Írska bez ohľadu na to, či pôsobí alebo má oprávnenie pôsobiť ako príslušník právnického povolania v danej krajine alebo na danom území.

Za určitých okolností môže súd v Severnom Írsku zohľadniť predchádzajúce rozhodnutie alebo zistenie anglického súdu týkajúce sa práva akejkoľvek krajiny alebo územia mimo Severného Írska. Každý z ostatných strán alebo ich právnym zástupcom sa musí doručiť písomné oznámenie o tom, že strana sa zamýšľa spoliehať na predchádzajúce rozhodnutie.

3 Kolízne normy

3.1 Zmluvné záväzky a právne úkony

Vo všetkých prípadoch, ktoré sa týkajú zmluvných záväzkov a voľby rozhodného práva, sa priamo uplatňuje nariadenie Rím I. Kolízne normy uvedené v nariadení Rím I sa môžu uplatňovať na prípady, ktoré sa na základe severoírskeho vnútroštátneho práva nepovažujú za zmluvné (napr. dohody bez protihodnoty, ako sú darovacie zmluvy).

Procesné otázky sa stanovujú na základe právneho poriadku konajúceho súdu. Preto sa stanovenie výšky škody (ale nie zložky škody) a dôkazných prostriedkov riadi právom konajúceho súdu. Premlčacie lehoty sú hmotnoprávne, a preto sa v prípade zmluvných záväzkov riadia právom uplatniteľným v zmysle nariadenia.

Toto právo sa uplatňuje v prípade, že si strany výslovne zvolili rozhodné právo, alebo sa o tom môžeme domnievať s primeranou istotou. Voľba sa pravdepodobne preukáže s primeranou istotou v prípadoch, keď má zmluva štandardnú podobu, o ktorej je známe, že sa riadi určitým právom, alebo na základe predchádzajúcich vzťahov medzi stranami. V prípade existencie dohody o voľbe súdu ide často o dostatočný dôkaz toho, že sa malo zvoliť právo tohto súdu, ale nie je to vždy tak. V prípade rozhodcovskej zmluvy, ak sú stanovené výberové kritériá na výber rozhodcov, sa môže skôr predpokladať voľba rozhodného práva, ale ak sa rozhodcovia určujú podľa nejakého medzinárodného orgánu, je oveľa nepravdepodobnejšie, že sa voľba preukáže s primeranou istotou.

Vo viacerých ohľadoch je voľba rozhodného práva obmedzená. Po prvé v spotrebiteľských zmluvách a pracovných zmluvách nemožno na základe voľby rozhodného práva odobrať spotrebiteľovi alebo zamestnancovi ochranu kogentnej právnej normy, ktorá existuje podľa práva, ktoré by sa uplatnilo v danom prípade, ak by sa výslovne nezvolilo rozhodné právo. Po druhé, ak majú všetky prvky súvisiace so situáciou súvislosť s určitou krajinou, výber iného práva nemôže mať za následok neúčinnosť kogentných právnych noriem danej krajiny. V súvislosti s poisťovacími zmluvami existujú taktiež ochranné pravidlá pre spotrebiteľov. Ďalej treba poznamenať, že ak nedôjde k dohode v súvislosti s účinnosťou voľby, napríklad v prípade podozrenia z nátlaku, to, či takáto voľba bola účinná, sa stanoví na základe predpokladaného rozhodného práva (t. j. práva, ktorým by sa riadila zmluva v prípade, že by bola voľba platná), pokiaľ by to nebolo „neopodstatnené“ (v tom prípade sa môže uplatniť právo platné v mieste obvyklého pobytu účastníka konania, ktorý vyjadril nesúhlas).

V prípadoch, keď nedôjde k výslovej voľbe rozhodného práva, alebo v prípade voľby, ktorú nemožno preukázať dostatočne spoľahlivo, platia osobitné normy nariadenia Rím I v závislosti od typu zmluvy. Ak sú však tieto normy nepreukázateľné, právom bude spravidla právo obvyklého pobytu vykonávateľa charakteristického plnenia. Nie je vždy jednoduché určiť osobu zodpovednú za charakteristické plnenie, ale väčšinou je ňou strana, ktorá neplatí za tovar alebo službu (napr. osoba zodpovedná za charakteristické plnenie je predajca výrobku, veriteľ pri bankových prevodoch, ručiteľ v zmluve o ručení). Tento predpoklad možno zamietnuť v prospech krajiny, s ktorou má zmluva užšie väzby.

3.2 Mimozmluvné záväzky

Pokiaľ ide o mimozmluvné záväzky, vo väčšine prípadov sa uplatní nariadenie Rím II. Zákon o medzinárodnom práve súkromnom (rôzne ustanovenia) z roku 1995 sa uplatní iba v tých otázkach, ktoré sa týkajú deliktov, na ktoré sa nevzťahuje nariadenie, pričom na ohováranie sa naďalej vzťahuje zvykové právo (pozri nižšie).

V rozhodnom práve sa ďalej určujú premlčacie lehoty.

V zmysle nariadenia Rím II sa vo všeobecnosti uplatňuje právo miesta, kde vznikla škoda. Rozhodné právo sa v prípade určitých druhov mimozmluvných záväzkov vrátane zodpovednosti za výrobok, nekalej súťaže a deliktov týkajúcich sa životného prostredia a práv duševného vlastníctva riadi osobitnými pravidlami. Za určitých okolností si účastníci konania môžu na základe nariadenia taktiež vybrať rozhodné právo, ale tieto ustanovenia nemožno využiť s cieľom obísť kogentné právne normy EÚ alebo vnútroštátne právo. Treba poznamenať, že posúdenie škody je záležitosťou rozhodného práva.

Ako sa uvádza vyššie, ohováranie [vrátane ohovárania v súvislosti s vlastnickým nárokom, ohovárania v súvislosti s výrobkom, urážlivého klamstva alebo akéhokolvek nároku týkajúceho sa cudzieho práva, „ktorý zodpovedá (takémuto) nároku alebo sa naň inak podobá“] sa naďalej riadi zvykovým právom.

V takýchto prípadoch sa uplatňuje „pravidlo dvojitej žalovateľnosti“: prečin je žalovateľný v Severnom Írsku len vtedy, ak je občianskoprávne žalovateľný podľa cudzieho práva jurisdikcie, v ktorej sa uskutočnil daný čin (zvyčajne uverejnenie), a ak sa daný čin uskutočnil v Severnom Írsku, je občianskoprávne žalovateľný podľa severoírskeho práva. Na toto pravidlo sa však vzťahuje výnimka: ak má iná krajina významnejší vzťah k udalosti a stranám, uplatní sa právo tejto jurisdikcie. Treba poznamenať, že táto oblasť je obzvlášť nejednoznačná.

Pokiaľ ide o správu trustov, rozhodné právo sa riadi zákonom o uznávaní trustov z roku 1987, ktorým sa vykonáva Dohovor o rozhodnom práve pre inštitút trustu. Uvádza sa v ňom, že rozhodné právo je to, ktoré si zvolí zriaďovateľ, a ak si žiadne nezvolí, tak je ním to právo, s ktorým je trust najužšie spojený. Na základe tohto práva sa stanoví platnosť trustu, jeho interpretácia, účinnosť a správa trustu.

3.3 Osobný štatút, jeho aspekty týkajúce sa občianskeho štatútu (meno, bydlisko, spôsobilosť)

Domicil osoby (pôvodný domicil) po narodení je rovnaký ako domicil otca dieťaťa v čase narodenia dieťaťa, ak ide o dieťa narodené v manželstve. Ak sa dieťa narodilo mimo manželstva alebo je jeho otec v čase narodenia mŕtvy, domicil dieťaťa je rovnaký ako domicil matky. Toto pravidlo sa uplatňuje do 16. roku života dieťaťa (t. j. domicil dieťaťa sa mení podľa domicilu otca alebo matky).

Na osoby staršie ako 16 rokov sa vzťahuje pôvodný domicil, pokiaľ si nezvolia iný domicil. Ak si chcú zvoliť iný domicil, musia mať reálne pobyť v príslušnej jurisdikcii a mať úmysel tam zostať na neurčito alebo natrvalo. Ak jedna z týchto podmienok prestane platiť, neuplatňuje sa zvolený domicil, ale pôvodný domicil.

Domicil manželky sa už neurčuje na základe domicilu jej manžela: posudzuje sa nezávisle.

Spôsobilosť vykonávať určité povinnosti (napr. uzatvárať zmluvy, spísať závet, zosobášiť sa) sa určuje na základe osobitných pravidiel pre danú oblasť a bližšie sa im venujú príslušné oddiely.

3.4 Vznik vzťahu rodič – dieťa vrátane adopcie

Práva a povinnosti rodiča voči maloletej osobe (mladšej ako 18 rokov) sa stanovujú v práve Severného Írska v prípadoch, keď majú právomoc súdy Severného Írska, a to aj v prípade, že dieťa býva v zahraničí a je cudzincom. Súd v Severnom Írsku má však právomoc podľa nariadenia EÚ č. 2201/2003 len vtedy, keď je dieťa osoba s pobytom v Severnom Írsku alebo ak je dieťa v inom členskom štáte a ak aspoň jeden z manželov má rodičovské práva a povinnosti a manželský partner prijal jurisdikciu.

Dieťa je legitímne, ak sa narodilo v manželskom zväzku zákonnom v mieste, kde sa narodilo, alebo ak dieťa bolo legitímne podľa práva miesta bydliska každého z rodičov v čase narodenia dieťaťa.

Súd v Severnom Írsku uplatňuje právo Severného Írska pri určení osoby ako poručníka, ak má jurisdikciu (ktorú má vždy, keď je navrhovateľ štátnym príslušníkom Spojeného kráľovstva alebo má obvyklý pobyt alebo sa obvykle zdržiava v Severnom Írsku).

Súd v Severnom Írsku uplatňuje právo Severného Írska v prípadoch osvojenia vždy, keď má právomoc (ktorú má vždy, keď má navrhovateľ domicil v Severnom Írsku v čase podania návrhu, ale súd takisto skúma pravdepodobnosť, či bude akýkoľvek príkaz uznaný v zahraničí, ak je to relevantné pre výkon jeho právomoci). Účinok takéhoto príkazu spočíva v prevode všetkých práv a povinností zo súčasných rodičov na adoptívnych rodičov.

3.5 Manželstvo, nemanželské páry, partnerstvá, rozvod, súdna rozluka, vyživovacia povinnosť

Formálna platnosť manželstva sa stanovuje na základe práva miesta, kde sa manželstvo uzavrelo. Toto právo upravuje platnosť obradu a jeho zložiek, napr. či musia byť vyslovené osobitné formuly, či musí byť použitá osobitná budova, či sa vyžaduje súhlas rodičov a či sa sobáš môže uskutočniť na základe plnej moci. Existuje niekoľko výnimiek z tohto pravidla, a to najmä ak nie je možné použiť miestnu formu sobáša. Takisto platia osobitné pravidlá pre členov ozbrojených síl, ktorí slúžia v cudzej krajine, ktorá nie je členom Spoločenstva národov.

Spôsobilosť osôb uzavrieť manželstvo sa vo všeobecnosti určuje na základe domicilu príslušnej osoby v čase tesne pred uzavretím manželstva. V tomto práve sa upravujú niektoré otázky, napríklad či obe strany vyjadrili súhlas, splnili vekovú hranicu a s ktorými osobami v rámci širšej rodiny sa nemôžu zosobášiť. V osobitnom prípade vekovej hranice sa manželstvo nebude považovať za platné, ak jedna z osôb mala v tom čase menej ako 16 rokov, a to v prípade, že má domicil v Severnom Írsku.

Právo Severného Írska neumožňuje manželstvá osôb rovnakého pohlavia. Za určitých okolností však možno zväzky partnerov rovnakého pohlavia považovať za registrované partnerstvo podľa práva Severného Írska.

Pokiaľ ide o rozvod, súd v Severnom Írsku má právomoc zaoberať sa len rozvodovým konaním v súlade s nariadením Rady č. 2201/2003. Ak je splnená jedna z nasledujúcich požiadaviek: partneri majú obvyklý pobyt alebo domicil v Severnom Írsku, partneri mali obvyklý pobyt v Severnom Írsku a jeden z nich tam má stále pobyt, odporca má obvyklý pobyt v Severnom Írsku, navrhovateľ mal pobyt v Severnom Írsku aspoň jeden rok pred dátumom návrhu (alebo šesť mesiacov, ak je navrhovateľ štátnym príslušníkom členského štátu). Ak nie je splnená žiadna z týchto podmienok a žiadny iný členský štát nemá právomoc, vnútroštátne právo udeľuje právomoc súdom Severného Írska, ak mala v čase začatia rozvodového konania aspoň jedna zo strán domicil v Severnom Írsku. Ak má právomoc súd v Severnom Írsku, uplatňuje sa v rozvodovom konaní právo Severného Írska. V konaniach o rozsudku o vyhlásení manželstva za neplatné sa uplatňujú uvedené právne poriadky (právo miesta uzavretia sobáša alebo právo miesta bydliska strany) v závislosti od dôvodu neplatnosti. Zahraničný rozvod sa uznáva, ak jedna zo strán mala obvyklý pobyt alebo domicil alebo bola štátnym príslušníkom tejto krajiny v čase zahraničného konania.

Pokiaľ ide o vyživovaciu povinnosť, Spojené kráľovstvo je viazané nariadením Rady (ES) č. 4/2009 z 18. decembra 2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti. Súd v Severnom Írsku má právomoc vtedy, ak má právomoc vo veci rozvodu alebo ak k rozvodu došlo v rámci konania v zahraničí v prípade, že jedna zo strán má v čase rozvodu v zahraničí domicil v Severnom Írsku alebo má obvyklý pobyt v Severnom Írsku trvajúci jeden rok, alebo ak má jedna strana užívateľský záujem na bývalom domicile manželov nachádzajúcom sa v Severnom Írsku. V takýchto prípadoch sa uplatňuje právo Severného Írska.

3.6 Majetkové vzťahy medzi manželmi

V prípade neexistencie dohody manželov alebo manželského majetkového režimu zmluvy určuje práva manžela a manželky na hnuteľný majetok manželky /manžela (či už nadobudnutého pred uzavretím manželstva, alebo po ňom) právo domicilu manželov v čase uzavretia manželstva. Ak sú domicily manžela a manželky rovnaké, ide o domicil manželov. Ak nie sú rovnaké, rozhodné bude právo, s ktorým sú strany a manželstvo najužšie prepojené. Zámery strán v čase uzavretia manželstva sú relevantné len vtedy, ak naznačujú nepriamo vyjadrenú voľbu rozhodného práva. Rovnaké pravidlo sa uplatňuje, pokiaľ ide o nehnuteľný majetok.

Ak existuje dohoda manželov alebo manželský majetkový režim, uplatňuje sa právo zmluvy, pričom ním je právo manželského domicilu, ak neexistujú iné náznaky týkajúce sa rozhodného práva.

3.7 Závetý a dedičstvo

V prípade dedenia zo zákona (t. j. ak neexistuje závet) sa na dedenie hnuteľného majetku uplatňuje právo domicilu závetcu v čase úmrtia; na dedenie nehnuteľností sa uplatňuje právo jurisdikcie, v ktorej sa majetok nachádza (*lex situs*).

V prípade, že existuje závet (dedenie zo závetu), sa schopnosť závetcu spísať závet k hnuteľnému majetku určuje podľa práva platného v mieste bydliska závetcu v čase spísania závetu. Odkazovník bude spôsobilý získať hnuteľný majetok, ak je spôsobilý buď podľa práva platného v mieste bydliska, alebo podľa práva platného v mieste bydliska závetcu. Pokiaľ ide o nehnuteľnosti, neexistuje osobitná právomoc, ale pravdepodobne by sa použilo právo *lex situs*, na základe ktorého sa ďalej určí schopnosť odkazovníka nadobudnúť nehnuteľnosť odkázanú v závete.

Podľa zákona o závetoch z roku 1963, a ak závetca zomrel 1. januára 1964 alebo neskôr, je závet formálne platný (napr. správny počet svedkov), ak je v súlade s niektorým z týchto práv: právo platné v mieste spísania závetu (t. j. zvyčajne miesta, kde je podpísaný a dosvedčený) v čase jeho spísania, právo platné v mieste bydliska, obvyklého pobytu alebo štátnej príslušnosti závetcu v čase spísania závetu, právo platné v mieste bydliska, obvyklého pobytu alebo štátnej príslušnosti závetcu v čase úmrtia. Závet je ďalej formálne platný a možno na základe neho previesť nehnuteľnosť, ak je v súlade s vnútroštátnym právom jurisdikcie, kde sa majetok nachádza (čím sa vylučuje uplatňovanie spätného odkazu, hoci ide o nehnuteľnosť).

Závet k hnuteľnému majetku je vecne platný (napr. obmedzenia týkajúce sa množstva, ktoré môže osoba zanechať v závete), ak je v súlade s právom platným v mieste bydliska závetcu v čase úmrtia; závet k nehnuteľnosti je vecne platný, ak je v súlade s právom jurisdikcie, v ktorej sa majetok nachádza, t. j. *lex situs* sa uplatní nezávisle od systému vnútroštátneho práva.

Závet sa vykladá podľa práva, ktoré určí závetca, pričom možno predpokladať, že ním je právo platné v mieste jeho bydliska v čase spísania závetu. Tento predpoklad je pravidlom *prima facie*, ktoré možno nahradiť, ak sa preukáže, že závetca očividne zamýšľal a chcel, aby sa jeho závet vykladal podľa iného právneho systému. Pokiaľ ide o nehnuteľnosť, môže existovať ďalšie obmedzenie, podľa ktorého platí, že ak zámer, ktorý vyplýva z takejto interpretácie, nie je dovolený ani ho nemožno uznať na základe *lex situs*, má prednosť druhé právo.

Platnosť údajného zrušenia závetu sa určuje na základe práva platného v mieste bydliska závetcu v čase údajného zrušenia (treba poznamenať, že podľa anglického vnútroštátneho práva, ak sa uplatní, sa závet ruší v prípade uzavretia manželstva, pokiaľ sa nepreukáže, že závet bol spísaný s výslovným zohľadnením uzavretia manželstva). Ak sa však ukáže, že zrušenie závetu sa údajne uskutočnilo na základe neskoršieho závetu (a nie napríklad roztrhaním

závetu), to, či sa týmto druhým závetom ruší predchádzajúci závet, sa určí na základe zákonov uplatniteľných vo veci formálnej platnosti druhého závetu. Ak nie je jasné, či sa druhým závetom ruší predchádzajúci závet, interpretácia sa bude riadiť právom, ktoré si zvolil závetca, pričom možno predpokladať, že ním je právo platné v mieste jeho bydliska v čase spísania druhého závetu.

3.8 Nehnuteľnosti

Prípady týkajúce sa majetku sa delia na hnuťelný majetok a nehnuteľnosti; to, či je majetok hnuťelný alebo nehnuteľný, sa určí na základe práva miesta, kde sa majetok nachádza.

V prípade nehnuteľností je rozhodným právom právo miesta, kde sa majetok nachádza, a uplatňuje sa spätný odkaz. Týka sa to všetkých otázok v súvislosti s transakciou vrátane spôsobilosti, formalít a vecnej platnosti. Treba poznamenať, že existuje samozrejme rozdiel medzi prevodom pozemku alebo iných nehnuteľností a medzi zmluvou, v ktorej sa stanovujú práva a záväzky účastníkov tohto prevodu – na túto zmluvu sa uplatňujú odlišné pravidlá na určenie rozhodného práva (predovšetkým nariadenie Rím I).

V prípade otázok vlastníctva (na rozdiel od zmluvných otázok), ktoré sa týkajú prevodu hmotného hnuťelného majetku, je vo všeobecnosti rozhodným právom právo miesta, kde sa majetok nachádzal v čase udalosti, ktorá mala mať vplyv na vlastnícke právo. Nie je jasné, či sa v tejto situácii uplatňuje spätný odkaz, no na základe všeobecnej právoplatnosti rozhodnutí všeobecných anglických súdov môžeme usudzovať, že to tak nie je. Vlastnícky nárok na hmotný majetok nadobudnutý v súlade s týmto všeobecným pravidlom sa bude v Anglicku považovať za platný, ak sa hnuťelnosť následne premiestni z krajiny, v ktorej sa nachádzala v čase nadobudnutia vlastníckeho práva, pokiaľ alebo dokiaľ toto vlastnícke právo nie je nahradené novým vlastníckym právom nadobudnutým v súlade s právom krajiny, kam sa majetok premiestnil. Špecifická výnimka zo všeobecného pravidla týkajúceho sa hmotného hnuťelného majetku sa vzťahuje na prípad, keď sa hmotný majetok presúva a jeho poloha je stranám neznáma alebo je dočasná, pričom tento presun, ktorý je platný v zmysle rozhodného práva, bude účinný v Anglicku.

V prípade postúpenia nehnuteľného hnuťelného majetku, ak je vzťah medzi postúpiteľom a nadobúdateľom zmluvný (ako v prípade väčšiny dlhov) a ak sa otázka týka len platnosti a účinnosti samotného postúpenia, uplatňuje sa nariadenie Rím I.

Treba poznamenať, že kolízne normy týkajúce sa postúpenia a presunu nehnuteľného majetku je ťažké zosumarizovať, keďže sa na ne nevzťahuje len jedna kolízna norma, a to najmä preto, že do kategórie nehnuteľného majetku patrí široká škála práv, pričom nie všetky sú zmluvné. Odporúčame, aby ste v prípade nehnuteľného hnuťelného majetku vyhľadali pomoc odborníka.

3.9 Platobná neschopnosť

Na Spojené kráľovstvo sa vzťahuje nariadenie Rady (ES) č. 1346/2000 o konkurznom konaní, v ktorom sa stanovujú príslušné pravidlá pre konania, v ktorých dôjde k plnému alebo čiastočnému zbaveniu majetku dlžníka a vymenovaniu likvidátora, ak sa hlavné záujmy dlžníka nachádzajú v členskom štáte EÚ (okrem Dánska). Ak majú severoírske súdy právomoc (a to v prípade, že sa centrum hlavných záujmov dlžníka nachádza v Severnom Írsku, pričom sa predpokladá, že sa tam nachádza sídlo), uplatní sa severoírske právo.

V prípadoch, na ktoré sa nevzťahuje nariadenie Rady (ES) č. 1346/2000, sa uplatní severoírske právo, ak majú severoírske súdy právomoc (a to v prípade, že spoločnosť má sídlo v Severnom Írsku, alebo sa v Severnom Írsku nachádzajú osoby, ktoré by mohli profitovať z likvidácie, pričom neexistujú dostatočné dôvody na zamietnutie právomoci).

Posledná aktualizácia: 08/06/2021

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.